

سالی که نکوست!

« در اجلاسبه اخیر کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایان ایران که شما هم به نمایندگی از انجمن صنایع نساجی ایران در آن حضور داشتید، چه موضوعاتی در این جلسه مطرح شد؟

موضوع اصلی این جلسه که نوزدهم اردیبهشت برگزار شد؛ مشکلات مربوط به قانون مشاغل سخت و زیان‌آور و اصلاحیه آنین‌نامه قانون مذکور بود.

«در ابتدا به صورت مختصر توضیحاتی راجع به این قانون و سوابق آن مطرح نمایم.

با تصویب قانون تأمین اجتماعی در سال ۱۳۵۴ در تبصره ماده ۷۶ این قانون به شرایط مورد نیاز جهت برخورداری از مستمری در مورد افراد شاغل در کارهای سخت و زیان‌آور پرداخته شده و در این تبصره بیان شده برای افرادی که قبل از بازنشستگی حداقل مدت ۲۰ سال متوالی یا ۲۵ سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آن که به مشاغل سخت و زیان‌آور اشتغال داشته‌اند، سن بازنشستگی ۵۵ سال خواهد بود.

در این قانون مشاغل سخت و زیان‌آور به کارهایی اطلاق شده که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی محیط، غیر استاندارد است و اشتغال در آن موجب بروز بیماری شغلی می‌شود.

در سال ۱۳۶۷ قانون بازنشستگی پیش از موعد دچار تغییراتی شد و حداقل سن مورد نیاز جهت بهره‌مندی از مزایای بازنشستگی حذف گردید؛ ضمن این که هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان‌آور معادل ۱/۵ سال در نظر گرفته شد.

در سال ۱۳۷۱ قانون مجدداً دچار تغییرات شد و سن بازنشستگی پیش از موعد برای شاغلان مشاغل سخت و زیان‌آور در مردان ۵۰ سال و در زنان ۴۵ سال تعیین گردید. شرایط سنی مذکور با برجا ماندن و بعد از چند سال مجدداً در اصلاحیه سال ۱۳۸۰ حذف شد.

از آن تاریخ تلاش برای اصلاح قانون فوق بی‌نتیجه مانده است به همین دلیل در حال حاضر هزار و صد عنوان شغلی در کشور در رده مشاغل سخت و زیان‌آور قرار گرفته است و افراد بسیاری در بهترین زمان برای بهره‌برداری از تجربیات و توانمندی‌های آنان و در اوج نیاز بازار کار کشور با بهره‌برداری از این قانون، بازنشسته شده‌اند.

این روزها افراد متعددی با سن حدود ۴۵-۴۰ را مشاهده

گفت‌وگو با محمد مهدی مباشر-عضو هیئت‌مدیره انجمن صنایع نساجی ایران و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

اشاره:

مشاغل سخت و زیان‌آور به دلیل شرایط حساسی که دارند زیر ذره بین قانون قرار دارند؛ زیرا کارگران این مشاغل در معرض خطرات جدی قرار دارند و از آن جا که قانون کار نسبت به کارگران رویکرد حمایتی دارد، برای کارگران مشاغل سخت و زیان‌آور شرایط خاصی پیش بینی شده است اما اجرای این قانون، چالش‌ها و مشکلاتی را برای کارفرمایان به وجود آورده که در گفت‌وگو با محمد مهدی مباشر-عضو هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی ایران به برخی از آن پرداخته‌ایم.

می‌کنیم که بازنشسته گردیده‌اند حتی به تازگی در یکی از شهرستان‌ها خانم جوانی با ۳۵ سال سن و پیش از ازدواج و با توجه به پرداخت حق بیمه از ۱۵ سالگی، بازنشسته پیش از موعد شده است!!!

چندی است که اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تلاشی را در جهت اصلاح آئین‌نامه قانون مشاغل سخت و زیان‌آور آغاز کرده است. اصلاحات آئین‌نامه فوق در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مطرح و برای طرح در شورای عالی حفاظت فنی در خردادماه امسال آماده می‌شود.

لازم به ذکر است اجرای مصوبات شورای عالی حفاظت فنی که با حضور وزیر کار، معاون وزیر صمت، معاون وزیر جهاد کشاورزی، معاون وزیر نفت، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، دو نفر از اساتید با تجربه دانشگاه در رشته‌های فنی، دو نفر از مدیران صنایع، دونفر از نمایندگان کارگران، مدیر کل بازرسی وزارت کار به‌عنوان دبیر شورا و به ریاست وزیر کار تشکیل می‌گردد؛ برای تمام کارگاه‌ها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

قانون عالی کارفرمایی با دعوت از کانون‌های استانی و تشکل‌های صنفی و صنعتی و نمایندگان سازمان تأمین اجتماعی، وزارت کار، دیوان عدالت اداری، انجمن متخصصین بهداشت حرفه‌ای ایران و سایر سازمان‌های مرتبط اصلاحیه آئین‌نامه فوق را به بحث گذاشته تا موضع جامعه کارفرمایی کشور در جلسه پیش رو مشخص و معلوم گردد.

حاضران در اجلاس به‌عنوان عالی‌انجمن‌های صنفی کارفرمایان ایران به فراخور مسئولیت خود، مطالب قابل توجهی را بیان داشتند از جمله حجت‌الاسلام نبی‌اله کرمی -رئیس شعبه ۱۹ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری- که به‌عنوان نماینده این دیوان در جلسه حضور داشتند؛ عنوان نمودند که عمده احکام قضایی که علیه کارفرمایان در حوزه مشاغل سخت و زیان‌آور در محاکم قضایی صادر می‌شود، به دلیل عدم اطلاع کارفرمایان از مواد قانون و فقدان مدارک، مستندات و دفاعیات متقن در پرونده‌ها می‌باشد.

آقای محمد محمدی-معاون سازمان تأمین اجتماعی- نیز شرح مبسوطی از مشکلات و چالش‌هایی که قانون مشاغل سخت و زیان‌آور برای سازمان متبوع ایشان ایجاد نموده، ارائه دادند و مراتب مخالفت سازمان را با این قانون با ذکر دلایل اعلام داشتند.

لازم به ذکر است که در حال حاضر سازمان تأمین اجتماعی با عدم تناسب منابع و مصارف روبرو می‌باشد و متوسط ضریب پشتیبانی بیمه کشور (نسبت شمار بیمه‌پردازان به مستمری‌بگیران) در حوزه تأمین اجتماعی به ۲/۴ رسیده است. یعنی به ازای هر ۲/۴ نفر که حق بیمه می‌پردازند، یک نفر مستمری‌بگیر وجود دارد (این نسبت در ابتدای انقلاب ۲۲ بوده است). حداقل ضریب مورد پذیرش ۷ می‌باشد بنابراین ضریب ۲/۴ نشان‌دهنده وجود بحران در تأمین منابع سازمان می‌باشد. از طرفی در حال حاضر ۵۲ درصد بازنشستگی‌های تأمین اجتماعی زودتر از موعد مقرر است که ۷۸ درصد آن مربوط به مشاغل سخت و زیان‌آور می‌باشد.

تأمین اجتماعی معتقد است هر چند به ازای هر بازنشستگی پیش از موعد با سابقه پرداخت ۲۰ سال بیمه از محل ۴ درصد حق بیمه به طور متوسط ۲۰۰ میلیون تومان به صندوق تأمین اجتماعی واریز می‌گردد اما پرداختی صندوق بابت فرد مذکور ۸ میلیارد تومان است که بابت پرداخت مستمری در بازه زمانی طولانی و عدم دریافت حق بیمه و سایر درآمدها به سازمان تأمین اجتماعی تحمیل می‌گردد. در نتیجه سازمان تأمین اجتماعی در کنار کارفرمایان، متضرر اصلی این قانون است. البته با توجه به این که نمایندگان جامعه کارگری، وزارت کار و وزارت بهداشت هم‌راستا می‌باشند، متأسفانه در هیئت‌های مربوطه نظر کارفرمایان و تأمین اجتماعی در اقلیت قرار گرفته و فاقد تأثیرگذاری هستند.

در نهایت با توجه به این که جلسه شورای عالی حفاظت فنی با موضوعیت بررسی اصلاحیه آئین‌نامه مشاغل سخت و زیان‌آور به زودی برگزار می‌شود، تصمیم گرفته شد هفته‌های آتی با حضور کارشناسان مجرب این حوزه جلسه فوق‌العاده‌ای برگزار و نظر شورای عالی کارفرمایی کشور استخراج گردد؛ هر چند تعدادی از کارشناسان معتقدند اصلاحیه آئین‌نامه تأمین‌کننده نظر کارفرمایان نبوده و

مشکلات جدیدی را به وجود خواهد آورد.

از طرف دیگر با توجه به نزدیک بودن انتخابات مجلس و معزوبیت‌های بخش‌های حاکمیتی که به احتمال قریب به یقین منجر به عدم همراهی با کارفرمایان خواهد شد، احتمال عدم طرح اصلاحیه در شورای عالی حفاظت فنی نیز می‌تواند مدنظر قرار گرفته و تلاش برای ایجاد تغییرات مفید و موثر در آئین‌نامه به فرصت مناسب‌تری موکول گردد.

به نظر شما راهکار عاجل و موثر برای کاهش تبعات قانون بازنشستگی پیش از موعد ناشی از مشاغل سخت و زیان‌آور چیست؟

به نظر می‌رسد در واحدهای تولیدی باید بکوشیم تا محیط کار و سلامت آن را بهبود بخشیم. سلامت کارگر را تأمین و زمان تماس را کاهش دهیم. انجام معاینات پزشکی متناسب و متنوب می‌تواند مضرات این قانون را کاهش دهد از سوی دیگر با توجه به شرایط سیاسی کشور و مخالفت‌های زیادی که با لغو این قانون صورت می‌پذیرد و عدم تمایل حاکمیت به ایجاد تقابل با جامعه کارگری، به نظر می‌رسد اصلاح آئین‌نامه باید مدنظر قرار گیرد.

در پایان دیدگاه خود را راجع به دورنمای صنعت نساجی در سال ۱۴۰۲ بیان فرمایید.

سال جدید را در حالی آغاز می‌کنیم که اقتصاد کشور با چالش‌ها و تنگناهای زیادی روبروست. متأسفانه مدتهاست که در عمل اقتصاد و صنعت از دایره اولویت‌های حاکمیت خارج شده و بعید است با شرایط موجود بتوان بهبودی را در وضعیت اقتصادی شاهد باشیم. در صنعت نساجی نیز بعید است روزهای خوبی را در پیش داشته باشیم و عملکرد دولت در همین آغازین روزهای سال جدید نیز به خوبی گواه این مدعاست. به صورت مصداقی اگر بخواهیم صحبت کنیم باید به سیاست‌های ارزی دولت در حوزه صادرات و واردات اشاره نماییم که کما فی‌السابق بر مدار تحمیل فشار به صادرکنندگان طی طریق می‌نماید، همچنین عدم تخصیص ارز به واردات مواد اولیه واحدهای تولیدی که ناشی از فقدان منابع ارزی مکفی می‌باشد، موجبات نگرانی شدید تولیدکنندگان را فراهم ساخته است. باری به مصداق ضرب‌المثل «سالی که نکوست از بهارش پیداست»، باید بگویم انتظار سال خوبی را برای صنعت نساجی کشور نباید داشته باشیم.